EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 11 04
COM(2020) 692 final

2020/0313 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl Sąjungos bendrojo tam tikrų dvejopo naudojimo prekių eksporto iš Sąjungos į Jungtinę Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystę leidimo suteikimo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 428/2009

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2017 m. kovo 29 d. Jungtinė Karalystė pateikė pranešimą apie ketinimą išstoti iš Sąjungos pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnį. Pagal 50 straipsnį Sąjunga su Jungtine Karalyste susiderėjo dėl susitarimo, kuriame nustatoma jos išstojimo tvarka (toliau – Susitarimas dėl išstojimo)[1], atsižvelgiant į pagrindinius būsimų jos santykių su Sąjunga principus. Pagal Susitarimo dėl išstojimo sąlygas Jungtinė Karalystė nuo 2020 m. sausio 31 d. nebėra Europos Sąjungos valstybė narė, o 2020 m. gruodžio 31 d. pasibaigus pereinamajam etapui Jungtinei Karalystei nebebus taikoma Sąjungos pirminė ir antrinė teisė.

2009 m. gegužės 5 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 428/2009, nustatančiu Bendrijos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų ir tranzito kontrolės režimą[2] (toliau – reglamentas), sukuriama bendra dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės sistema, atitinkanti valstybių narių ir Europos Sąjungos (ES) tarptautinius įsipareigojimus ir prievoles. Pagal reglamentą dvejopo naudojimo prekėms eksportuoti į trečiąsias šalis reikalingas leidimas. Toks leidimas gali būti individualus, visuotinis arba bendrasis.

Siekiant remti ES konkurencingumą ir sudaryti vienodas sąlygas visiems Sąjungos eksportuotojams, taip pat užtikrinant aukštą saugumo lygį ir visapusišką tarptautinių prievolių laikymąsi, eksportuojant tam tikromis sąlygomis tam tikras dvejopo naudojimo prekes į tam tikras trečiąsias šalis Tarybos reglamentu (EB) Nr. 428/2009 numatyta taikyti Sąjungos bendruosius eksporto leidimus. Visų pirma reglamento IIa priede numatytas Sąjungos bendrasis eksporto leidimas Nr. EU001, taikomas tam tikriems mažos rizikos sandoriams, pvz., eksportui į Australiją, Kanadą, Japoniją, Naująją Zelandiją, Norvegiją, Šveicariją, įskaitant Lichtenšteiną, ir Jungtines Amerikos Valstijas.

Jungtinės Karalystės išstojimas iš Sąjungos turi įtakos ES ir Jungtinės Karalystės tarpusavio prekybai dvejopo naudojimo prekėmis: vadovaujantis Tarybos reglamentu (EB) Nr. 428/2009, siekiant eksportuoti dvejopo naudojimo prekes iš ES į Jungtinę Karalystę, nuo 2021 m. sausio 1 d. bus reikalingas valstybės narės, kurioje įsisteigęs eksportuotojas, kompetentingos nacionalinės institucijos išduotas eksporto leidimas. Dėl to valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir ES eksportuotojams tektų didelė administracinė našta ir tai turėtų poveikio pastarųjų konkurencingumui.

Todėl, siekiant sumažinti šią riziką ir Jungtinės Karalystės išstojimo poveikį ES konkurencingumui, tikslinga Jungtinę Karalystę įtraukti į reglamento IIa priedą ir taip kontroliuoti eksportą į Jungtinę Karalystę pagal Sąjungos bendrąjį eksporto leidimą Nr. EU001. Yra keletas priežasčių, dėl kurių Jungtinė Karalystė turėtų būti įtraukta į šalių, nurodytų leidime Nr. EU001, sąrašą:

- Jungtinė Karalystė yra atitinkamų tarptautinių sutarčių šalis ir tarptautinių neplatinimo režimų dalyvė, ji laikosi visų susijusių prievolių ir įsipareigojimų;

---

[1] Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos, OL L 29, 2020 1 31, p. 7 (toliau – Susitarimas dėl išstojimo).

[2] OL L 134, 2009 5 29, p. 1.

- Jungtinė Karalystė taiko proporcingą ir tinkamą kontrolę, kuria veiksmingai atsižvelgiama į aplinkybes, susijusias su numatomu galutiniu naudojimu ir nukreipimo rizika, o tai atitinka šio reglamento nuostatas ir tikslus.

Todėl Jungtinę Karalystę įtraukus į šalių, nurodytų leidime Nr. EU001, sąrašą, nebus padarytas neigiamas poveikis ES ir tarptautiniam saugumui, tačiau bus užtikrintas vienodas ir nuoseklus kontrolės taikymas visoje ES ir sudarytos vienodos sąlygos ES eksportuotojams.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Taikant ES dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės režimą eksporto leidimus paprastai išduoda nacionalinės kompetentingos institucijos, įvertinusios konkretų atvejį. Jeigu būtų nustatytas reikalavimas gauti specialų eksporto į Jungtinę Karalystę leidimą, eksportuotojams ir kompetentingoms institucijoms gali tekti didelė administracinė našta ir gali kilti rizika, kad valstybėje narėje bus sudarytos nevienodos sąlygos eksportuotojams, o tai turėtų įtakos geram vidaus rinkos veikimui ir bendros prekybos politikos įgyvendinimui. Tokį nepageidaujamą poveikį būtų galima sušvelninti Jungtinę Karalystę įtraukiant į paskirties šalių, nurodytų leidime Nr. EU001, sąrašą. Šis pasiūlymas atitinka bendrą požiūrį į nenumatytiems atvejams skirtas priemones tuo atveju, jei Jungtinė Karalystė išstotų be susitarimo.

Be to, kadangi Jungtinė Karalystė yra svarbi paskirties šalis, į kurią eksportuojamos dvejopo naudojimo prekės, ir yra įsipareigojusi laikytis ir laikosi visų susijusių tarptautinių prievolių ir įsipareigojimų, Jungtinės Karalystės įtraukimas į paskirties šalių, nurodytų leidime Nr. EU001, sąrašą taip pat atitinka šio reglamento tikslus, susijusius su tarptautiniu ir ES saugumu, taip pat tai, kaip pagal ES teisę kontroliuojamas dvejopo naudojimo prekių eksportas į kitas valstybes (kurių padėtis pagal reglamento tikslus yra panaši į Jungtinės Karalystės padėtį).

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis pagrindas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 207 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Netaikomas, nes tarptautinė prekyba priskiriama išimtinei ES kompetencijai.

- **Proporcingumo principas**

Siūlomas reglamentas laikomas proporcingu, nes padės išvengti neproporcingų prekybos sutrikdymų ir pernelyg didelės administracinės naštos, susijusios su ES dvejopo naudojimo prekių eksportu į Jungtinę Karalystę, taip pat užtikrins tarptautinį ir ES saugumą. Juo neviršijama to, kas būtina šiam tikslui pasiekti, ir juo nedaroma jokių platesnio pobūdžio pakeitimų.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šis pasiūlymas susijęs su ribotu pakeitimu, kuriuo siekiama išspręsti labai konkrečią vienkartinę problemą. Kadangi reglamentu nustatytas trečiųjų šalių, nurodytų leidime Nr. EU001, sąrašas, ir Komisija neturi teisės į šį sąrašą įtraukti kitų šalių, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas šiuo atveju yra vienintelė tinkama teisės akto forma.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma dėl išskirtinio ir vienkartinio šio įvykio, dėl kurio reikalingas šis pasiūlymas, pobūdžio.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Su Jungtinės Karalystės išstojimu iš Sąjungos susijusios ypatingos aplinkybės ir nuolat kintanti padėtis gerokai apsunkino galimybę viešai konsultuotis dėl pasiūlymo. Tačiau įvairūs suinteresuotieji subjektai ir valstybių narių atstovai įvardijo su Jungtinės Karalystės išstojimu iš ES susijusius sunkumus ir galimus sprendimus.

- **Poveikio vertinimas**

Remiantis Geresnio reglamentavimo gairėmis ir atsižvelgiant į padėties išskirtinumą, poveikio vertinimas nereikalingas. Iš esmės kitokių politikos galimybių, išskyrus siūlomą, nėra.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas neturi poveikio pagrindinių teisių taikymui ar apsaugai.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Netaikoma.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikoma.

2020/0313 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl Sąjungos bendrojo tam tikrų dvejopo naudojimo prekių eksporto iš Sąjungos į Jungtinę Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystę leidimo suteikimo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 428/2009

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) 2017 m. kovo 29 d. Jungtinė Karalystė pateikė pranešimą apie ketinimą išstoti iš Sąjungos pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnį. Pagal 50 straipsnį Sąjunga su Jungtine Karalyste susiderėjo dėl Susitarimo dėl išstojimo[3]. Pagal Susitarimo dėl išstojimo sąlygas Jungtinė Karalystė nuo 2020 m. sausio 31 d. nebėra Europos Sąjungos valstybė narė, o 2020 m. gruodžio 31 d. pasibaigus pereinamajam etapui Jungtinei Karalystei ir joje nebebus taikoma Sąjungos pirminė ir antrinė teisė;

(2) Tarybos reglamentu (EB) Nr. 428/2009[4] nustatoma bendra dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės sistema, kad būtų apsaugotas Sąjungos bei tarptautinis saugumas ir sudarytos vienodos sąlygos Sąjungos eksportuotojams;

(3) Reglamentu (EB) Nr. 428/2009 numatyti Sąjungos bendrieji eksporto leidimai, kuriais siekiama palengvinti dvejopo naudojimo prekių mažos rizikos eksporto į tam tikras trečiąsias šalis kontrolę. Šiuo metu Sąjungos bendrasis eksporto leidimas Nr. EU001 taikomas Australijai, Kanadai, Japonijai, Naujajai Zelandijai, Norvegijai, Šveicarijai, įskaitant Lichtenšteiną, ir Jungtinėms Amerikos Valstijoms;

(4) Jungtinė Karalystė yra atitinkamų tarptautinių sutarčių šalis ir tarptautinių neplatinimo režimų dalyvė, ji laikosi visų susijusių prievolių ir įsipareigojimų;

(5) Jungtinė Karalystė taiko proporcingą ir tinkamą kontrolę, kad veiksmingai atsižvelgtų į aplinkybes, susijusias su numatomu galutiniu naudojimu ir nukreipimo rizika, o tai atitinka Reglamento (EB) Nr. 428/2009 nuostatas ir tikslus;

(6) Jungtinę Karalystę įtraukus į šalių, nurodytų leidime Nr. EU001, sąrašą, neturėtų būti padarytas neigiamas poveikis ES ar tarptautiniam saugumui;

---

[3] Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (OL L 29, 2020 1 31, p. 7).

[4] 2009 m. gegužės 5 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 428/2009, nustatantis Bendrijos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų ir tranzito kontrolės režimą (OL L 134, 2009 5 29, p. 1).

(7) kadangi Jungtinė Karalystė yra svarbi paskirties šalis, į kurią eksportuojamos Sąjungoje gaminamos dvejopo naudojimo prekės, Jungtinę Karalystę tikslinga įtraukti į paskirties šalių, nurodytų Sąjungos bendruosiuose eksporto leidimuose Nr. EU001, sąrašą, siekiant užtikrinti vienodą ir nuoseklų kontrolės taikymą visoje Sąjungoje, skatinti vienodų sąlygų taikymą Sąjungos eksportuotojams, išvengti nereikalingos administracinės naštos ir tuo pačiu užtikrinti Sąjungos bei tarptautinį saugumą;

(8) atsižvelgiant į skubumą, susijusį su Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos aplinkybėmis, būtina imtis priemonių, kad būtų galima nedelsiant taikyti šio reglamento nuostatas dėl Jungtinės Karalystės įtraukimo į Sąjungos bendrąjį eksporto leidimą Nr. EU001. Todėl šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Tarybos reglamento (EB) Nr. 428/2009 IIa priedas iš dalies keičiamas taip:

1) pavadinimas „Eksportas į Australiją, Kanadą, Japoniją, Naująją Zelandiją, Norvegiją, Šveicariją, įskaitant Lichtenšteiną, ir Jungtines Amerikos Valstijas“ pakeičiamas taip:

„Eksportas į Australiją, Kanadą, Japoniją, Naująją Zelandiją, Norvegiją, Šveicariją, įskaitant Lichtenšteiną, Jungtinę Karalystę ir Jungtines Amerikos Valstijas“;

2) 2 dalyje po įrašo „Šveicariją (įskaitant Lichtenšteiną)“ įterpiami šie žodžiai:

„— Jungtinę Karalystę (nedarant poveikio šio reglamento taikymui Jungtinei Karalystei ir Jungtinėje Karalystėje Šiaurės Airijos atžvilgiu pagal Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 2 priedo 47 punktą, kuriame išvardytos Susitarimo dėl išstojimo 5 straipsnio 4 dalyje nurodytos Sąjungos teisės nuostatos)[5].“

2 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*

[5] OL C 66 I, 2019 2 19, p. 1.